

LELETEK ÉS GYEREKEK

Feldolgozásra készítik elő a röske-lúdvári ásatások anyagát

Néhány napja szokatlan nyüzsgés-mozgás szemtanúi a múzeumban vagy a Somogyi Könyvtárban megforduló járókelők. A múzeum bejárata mellett, a feljáró és a park közötti térségben ugyanis 10-12 fű és leány szorgoskodik: kefélik, mosásák az apró cserépdarabokat, majd gondosan kitergetik száradni.

Napi 1 mázsa anyag

A röske-lúdvári ásatások anyagát tisztogatják, készítik elő feldolgozásra. Tavalyi ősszel és az idén tavasszal ugyanis Trogmayer Ottó muzeológus vezetésével nagyszabású ásatás folyt a Röske melletti Lúdvár térségében. Az egykori árteri szigeten mintegy hatezer éve néhány Kis-Azsiából idevetődő család telepedhetett meg. Ennek a csiszolt kőkorszakbeli kised falucskának a feltárása közel három tonna egységes, igen értékes anyaghoz juttatta a szegedi múzeumot. De addig, amíg ebből kész, elemezhető és kiállítható anyag lesz, sok hozzáértést, türelmet igénylő munka áll a restaurátorok s a muzeológusok előtt.

— Naponta körülbelül 1 mázsa anyagot tisztítunk meg a rátapadt földtől, s egyéb szennyeződésektől — mondja Saliga László restaurátor, aki kollégájával, Kiss Ilonával együtt irányítja a gyerekek munkáját.

Mit bizonyítanak a csontok?

S hogy a napi hat óra alatt nemcsak mechanikus munkát végeznek, de közben sok érdekes dolgot is megtanulnak ezek a gyerekek, azt bizonyítja Mirián Ildikó negyedikes Radnóti gimnazista kislány rögtönzött „kiselőadása” az ásatás csontleleteiről. Ő ugyanis a csoport „csontfelelőse”.

— A gödörben, ahonnan előkerültek ezek a csontok, rétegesen egymás felett helyezkedtek el ezek a különböző állatmaradványok. Van közöttük szarvas, őstulok, hatalmas halcsontok, kagylók, csigák. De kerül-

tek elő juh-, kecske- és disznócsontok is. Mindebből arra következtethetünk, hogy bár a földművelés kezdetleges formáit ismerték, mégis inkább halászó, gyűjtő-gyűjtő életmódot folytattak.

Az edények „szakértője”, Petri Andris szintén Radnóti gimnazista. Elmondja, hogy hogyan is készültek, s mik a fő jellegzetességeik ezeknek az ősi edényeknek:

— Ezek az ásatásnál előkerült edények, illetve edénydarabok arra vallanak, hogy ezeknek a kőkorszakbeli őseinknek fejlett edénykultúrájuk volt. Edényeik legtöbbször körömszárpésszel vagy bekarcolással díszítették, majd kiégették. Egy pár vörös-fekete színű edénytörödek is előkerült, ami pedig ebben az időben elég ritka dolog. Csak Magyarországtól délkeletre fekvő országok területén bukkantak hasonló leletekre. S ez a lúdvári telep eddigi legészakibb lelőhelye az ilyen fajta edényeknek.

A legértékesebb leletek

— Eszközök nagy része kőből és csontból volt — mondja Hajdú Éva, harmadikos Ságvári gimnazista.

— Fennmaradt például több kőbalt, aminek különösen érdekes és fejlett volt a nyél beillesztéséhez szükséges lyuk fúrásának technikája. Csonteszközök többnyire kisebb méretűek, de nagyon szépen csiszoltak. Mint például ez a késszerű vakaró-piszkáló szerszám. — S már mutatja is a körülbelül 20 centi hosszú, 2-3 centiméter széles, lapos, szabályosan elkeskenyedő ügyes kis szerszámot.

A legértékesebb leletek azonban a restaurátorlaboratóriumban. Saliga László féltve őrzött dobozából kerülnek elő. Egy meglepően finoman megmunkált négylábú méces s egy alig 20 centiméteres női szobor. Az ásatás során került elő Európa eddig legrégibb házmodellje is, egy körülbelül 10 centiméteres kis agyagmakett, gazdagítva a múzeum előző két ásatásából kibontakozó, úgynevezett Körös-kultúra leleteit.

Nagy Katalin

Nyereménybetétkönyv-sorsolás

Az Országos Takarékpénztár kedden délután tartotta a nyeremény-betétkönyvek 1965. második negyedévi sorsolását. A húzások a június 29-ig váltott és a sorsolás napján még érvényben volt betétkönyvek vettek részt. Mindazok a betétkönyvek, amelyek sorszámanak utolsó három számjegye (számvégződése) az alább felsorolt számokkal megegyezik, az 1965. második negyedévi átlagbetétjüknek a számok mellett feltüntetett százalékát nyerték:

számvégz.	nyeremény %
104	25
122	25
211	25
222	25
244	50
282	25
289	25
340	25
438	25
439	25
572	200

Áramszünet

Az Áramszolgáltatás Vállalat közli, hogy 1965. július 9-én 6-15 óráig a Kossuth Lajos sgt., Boross József u., Marx tér, Londoni krt., Moszkvai krt., Petőfi Sándor sgt., Bécsi krt., Alföldi u., Ady tér, Jósika u., Tolbuhin sgt., Bolvai u., Bartók Béla tér, Török u. által határolt területen időszakos

Áramszünet lesz

k. 5502

Új iskolák, tantermek szeptemberre

A Művelődésügyi Minisztérium tájékoztatása szerint ez év végéig 552 új általános és 184 középiskolai tantermet adnak át rendeltetésének.

Nyolctantermes új általános iskola épül Alsózsoltán, Hódmezővásárhelyen, Derecskén, Verpeléten, Nógrádmegyeren, a pécsi vasas városrészben, továbbá Zalaegerszegen, Kiskunlacházán és Erdőligeten egy-egy 12 tantermes iskolát építenek.

Jelentősen bővül a középiskolák hálózata is. Kecskemét, Kazincbarcika, Tatabánya, Salgótarján 16 tantermes, Vasvár, Nagycséc, Vác, Oroszlány, Székesfehérvár, Komló, Békéscsaba, Szarvas 12 tantermes, Makó, Bicske, Polgár, Füzesabony, Kisterenyé, Cegléd, Ibrány, Nagykálló, Újfehértó és Körömend 8 tantermes új gimnáziumot kap. Miskolc 14 osztálytermes gimnáziummal és 400 személyes diákotthonnal, Szentes 8 tantermes közgazdasági szakközépiskolával gazdagodik. Zalaegerszegen 150 középiskolási fiatal részére épül diákotthon. A gyulai gimnáziumot 9, az ELTE budapesti Trefort utcai gyakorlóiskoláját pedig 10 tanteremmel bővítik.

A korszerű oktatási intézményeket általában központi fűtéssel látják el, gondoskodnak tornateremről, a gyakorlati oktatáshoz műhelytermekről és a legtöbb épületben konyháról és ebédlőről is. Az iskolák egy része már a tanév kezdetére elkészül, a többit az év végéig folyamatosan adják át rendeltetésének. (MTI)

Tömbkén helyett kolloidkén

A Dunai Vasmű és a Nehézipari Kutató Intézet vegyészeti közösen olyan technológiát dolgoztak ki, amellyel kénhabból a jelenlegi tömbkén helyett, határozottan értékesebb kolloidkén állíthatnak elő. A kolloidkén vízben jól oldódik, s így a mezőgazdaságban növényvédő szerként felhasználható.

Ítéletidő, földrengés, tűz

HARMINCDEKÁS JEGEK A SZLOVÉN TENGERTON

Fél évszázad óta nem pusztított olyan ítéletidő Jugoszláviában, mint vasárnap és hétfőn. Leszkovac, Kragujevac, Krusevac vidékén, Bosznia egyes területein és a szlovén tengerparton helyenkint 300 grammos jégdarabok hullottak, s 100 kilométer óránkénti sebességgel száguldó orkán acélként ragadta magával a lakóházakat, a középületek tetjét és a kéményeket. A vihar évszázados fákat csavart ki tövestől, megrongálta a villany- és telefonvezetékeket. A jég óriási területen letarolta az aratásra váró gabonatablákat. Vannak olyan városok és fal-

„Női dolgok” — VASAS ÜZEMEKBEN

— Nehéz azzal a tudattal élni, hogy bennünket, nőket a szakmában nem mindig értékelnek egyformán a férfiakal.

— Munkásnak és háziasszonynak lenni, tanulni, külnösen, ha éjszakás az ember, nem könnyű dolog.

— A férfikollégák, ha kilépnek a gyárkapun, vasiparban a tanulásnak, pihenésnek, szórakozásnak élnek, miniket pedig vár a takarítatlan lakás, a főzés, a mosás...

— Hát... mondhatjuk, hogy jogunk van a pihenéshez, tanuláshoz, ha nincs hozzá időnk?

Ez esetben indokolt

Nem egyetlen beszélgetés, vagy két asszony párbeszédének szövege ez a csokorba szedett vélemény és kérdés-sorozat. Termelési tanácskozásokon, szakszervezeti taggyűléseken, szocialista brigádok értekezletein hallottakat vettem papírra. Mivel többnyire vasipari üzemekben dolgozó nők véleményéről van szó, az ő szakszervezetük megyei bizottságától kértem választ: Hol és hogyan igyekeznek segíteni, miként törvődnek az ilyen „női dolgokkal”. Illetékeseknél kopogtattam kérdéseimmel, hiszen éppen egy hónapja hírték fel a megye vasipari üzemiben dolgozó 1564 nő munka-, szociális és kulturális helyzetét.

Sohasem fogadtam szívésen, ha a dolgozó nők problémáit a többitől külön választva tárgyalják. Hiszen ezek is az általános gondokkal együtt, azokon belül rendeződnek. De mivel a vasas szakmát hosszú ideig Szegeden sem tartották női munkahelynek, s a kérdéseket az itt dolgozó nők vetették fel, úgy hiszem, ez esetben indokolt a Vasas Szakszervezet Csongrád megyei bizottságának vizsgálata, s az a törekvése, hogy mindaddig reflektorfényben vizsgálja a dolgozó nők gondjait, s igyekszik fokról fokra enyhíteni — amíg megszűnnek a gondok okai.

Biztató jelek

Nem veszem sorra az elhangzott kérdéseket, s a szakszervezeti vizsgálat tényeit sem, ehhez szűk egy ilyen újságciikk kerete. Ezért csak a minden kérdésben elhangzott tanulás, szakmai továbbképzés szerintem biztató jelenségeit vetem a papírra.

A biztató jelző azt is jelen-

munkásként pedig ötvenen dolgoznak. Már a jelenlegi helyzet is megköveteli, a jövő fejlődése méginkább nélkülözhetetlenné teszi, hogy a nők nagyobb mértékű foglalkoztatásával fedezzük a vasipari szakmunkásigényt is. A megoldás kulcsa: a nők szakmai képzése.

A szakképzés megszerzésének első lépése az ipari tanuló-képzés. Ha most azt nézzük, milyen a lányok aránya a szakmát tanuló fiatalok között, a helyzet egyáltalán nem megnyugtató. A vasipari jellegű üzemekben általában csak adminisztratív körben találni lányokat. Ilyen munkakörben összesen Csongrád megyében 289 nő dolgozik a vasas szakmában. A vezető beosztásban dolgozó nők aránya sem megnyugtató. Vállalati főkönyvelő csak egy van, dr. Bonta Magda a DÁV-nál. Az iparág mérnökei között pedig kettő a nő. Technikusok viszont hatvanan vannak. Hét osztályvezető és 30 csoportvezető van vasipari üzemekben.

Továbbtanulók

E számok ismeretében könnyen megértheti bárki, hogy a dolgozó nők küzdenek némi gondnal és sérelemmel is. Igaz, hogy egyre többen hódítják meg a hagyományos férfi munkaköröket, de ugyanakkor a nők sokkal több segítséget várnak a férfi munkatársaitól, üzemek vezetőitől, a párt- és szakszervezeti szervektől.

— A gazdasági vezetők segítenek megszervezni a felnőtt oktatást üzemekben, de később elfeledkeznek erről — mondta Kókai Ferencné, a szakszervezet megyei bizottságának ülésein.

A továbbtanulásra nagy szükség van és lesz vasipari üzemekben is. Egyetemi végzettsége csak nyolc nőnek van: 214-en rendelkeznek középiskolai, 829-en az általános iskola nyolc osztályának bizonyítványával, több mint 500 nőnek ennél alacsonyabb általános iskolai végzettsége van. A továbbtanulók között tizen egyetemi, 86-an a középiskolai, 25-en általános iskolai tanulmányokat folytatnak.

Természetesen nem lehet a vezetésbe való bevonást csak a számok, a statisztika szemszögéből nézni és azt kiáltani, hogy több nő a vezetésbe, vagy több ma már üzemben dolgozó nőt vonjunk be a szakmai oktatásba. Itt nemcsak egyszerűen számokról van szó. Hangsúlyozni kell a lehetőséget, a képzetséget is. Csak a rátermett, megfelelő képzettséggel rendelkező nők vezetésbe való bevonása szükséges. De a képzettség kialakításához, megszerzéséhez az élet-, a munkakörülmények állandó javításával, az otthoni gondok enyhítésével, a vállalatvezetésnek, a párt- és szakszervezeteknek kell segítenie.

Nagy Pál

Idén már négymillió forint kártérítést kaptak a tsz-ek

7500 önszegélyező csoporttag érkezik a szegedi játékokra

A szabadtéri játékok idején megrendezik Szegeden augusztus 7-én és 8-án az önszegélyező csoportok selegszemléjét. Ebből az alkalomból az ország valamennyi megyéjéből, s a fővárosból jönnek kirándulók városunkba. Az Állami Biztosító szervezésében 7500-an képviselik majd az ország önszegélyező csoportjainak egymillió tagját. Különvontatok és buszkaravánok hozzák Szegedre a kirándulókat. Természetesen augusztus 7-én a Dóm téren minden jegy az önszegélyező csoportokra.

Összesítették az Állami Biztosító Csongrád megyei igazgatóságán az elmúlt fél-év kárkielirítési adatait. A számok az eredmények azt bizonyítják, hogy az emberek bizalommal fordulnak a biztosítóhoz. Ebben az évben már több mint 11 ezer új biztosítást kötöttek. Jelenleg közel 200 ezer biztosítással rendelkeznek, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy min-

den család egy- vagy többféle módozatú biztosítást kötött. Rendkívül népszerűvé vált a csoportos élet- és balesetbiztosítás. Néhány hónap alatt több mint 15 ezres tagság alakult ki a megyében.

A megye közönséges gazdaságainak vagyonszerzési keretében eddig 3 millió 810 ezer forintot fizettek ki és 4-5 millió forintra tehető a folyamatban levő kárrendezés. Az egyéni gazdaságok is jelentős összeghez jutottak, hiszen 1 millió 230 ezer forintot kártérítésben részesültek, de még mintegy 500 ezer forintot kitevő jégkár kifizetésre számíthatnak. Igen sok helyen okozott kárt a jég a szegedi járásban. Igen nagy összeget fizettek ki életbiztosításra is, több mint másfél millió forintot. A számok azt bizonyítják, hogy az év első felében összesen 7 millió forint került a megyében a károsultakhoz és még további 4-5 millió forinttal kell számolni.